

ประโยชน์ ๑-๒

ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์

สอบ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

๑. อะไรซึ่งอว่าพยัญชนะ ๆ พยัญชนะวรรณมีเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ

- ✎ อักษรที่เหลือจากสร่านั่น ๓๓ ตัว มี ก เป็นต้น มีนิคคิตเป็นที่สุด ชื่อว่าพยัญชนะฯ ฯ
 - ✎ พยัญชนะวรด มี ๒๕ ตัว คือ

ກ	ຂ	គ	ມ	ງ	ເງິນ	ເງິນກວ່າ ກ ວຣດ
ຈ	ຈ	ຊ	ຜ	ຜ	ເງິນກວ່າ ຈ ວຣດ	
ຝ	ຈ	ຖ	ຜ	ຜ	ເງິນກວ່າ ຝ ວຣດ	
ຕ	ຄ	ຖ	ນ	ນ	ເງິນກວ່າ ຕ ວຣດ	
ປ	ຜ	ພ	ກ	ມ	ເງິນກວ່າ ປ ວຣດ	

๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

- ก. จตุหิ+อปายهhi สนธิเป็น..... ฯ
ข. ต+นิพพุต สนธิเป็น..... ฯ
ค. จกฯว่าป่าล ตัดบทเป็น..... ฯ
ม. อิชปุปโมทติ ตัดบทเป็น..... ฯ
น. ในนิคคหิตสนธิ ได้สนธิกิริโยปกรณ์ ๔ คือ..... ฯ

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

- ☞ ก. ຈຕູຫີ+ອປາຍໜີ ສນນີເປັນ ຈຕູຫປາຍໜີ ພ
 - ☞ ງ. ຕຳ+ນິພຸດຳ ສນນີເປັນ ຕນຸນິພຸດຳ ພ
 - ☞ ດ. ຈກຸຂວາປາກຳ ຕັດບທເປັນ ຈກຸຂູ+ອາປາກຳ ພ
 - ☞ ນ. ອີຈປຸປໂມກຕີ ຕັດບທເປັນ ອີຈ+ປໂມກຕີ ພ
 - ☞ ກ. ໃນນີຄຄທີສນນີ ໄດ້ສນນີກີຣີໂປກຮົນ ແລ້ວ ຂຶ້ມ ໂລໂປ ອ ອາເຖໂສ ອ ອາຄໂມ ອ ປກຕີ ອ ພ

๓. จงตอบคําถามต่อไปนี้

- ก. คุณนามแบ่งเป็นกี่ชั้น ๆ อะไรบ้าง ๆ
 - ข. นปุ่งสกอลิ๊งค์ มีการันต์เท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ
 - ค. ปกติสังขยา ตั้งแต่ไหนถึงไหน เป็นเอกสารจะอิตถีลิ๊งค์อย่างเดียว ๆ
 - ม. กตม, ตุมห จัดเป็นสัพพนาชnidให้น ๆ
 - ง. ติโว หนท แปลว่าอย่างไร ๆ เรื่องนิภาตนาคคือไร ๆ

ได้ตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

- ☞ ก. คุณนามแบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ ปกติ ๑ วิเศษ ๑ อติวิเศษ ๑ ฯ
- ☞ ข. นปุ่งสกligingค์ มีการันต์ ๓ คือ อ อ อ ฯ
- ☞ ค. ปกติสังขยา ตั้งแต่ เอกอนิจสติ ถึง อภูชนวุติ เป็นเอกสาระอิตลีลิค์อย่างเดียว ฯ
- ☞ ฉ. กา tam เป็นอนิยมวิเศษนัสพพนาม ฯ
ตุ mu h เป็นบุริสสพพนาม ฯ
- ☞ ง. ติ ro แปลว่า ภาษาอก, เป็นนิบາตบอกที่ ฯ
หน ug แปลว่า เอกເຕີດ, เป็นນิบາตบອກຄວາມເຕືອນ ฯ

๔. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. วิภาคติดหมวดอัชชัตตนี บอกกล่าวอะไร ฯ แปลว่าอย่างไร ฯ
 ข. กิริยาศพที่ได ชื่อเหตุก้มมวาก ฯ และมือท่าหรณ์ว่าอย่างไร ฯ

ได้ตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

- ☞ ก. วิภาคติดหมวดอัชชัตตนี บอกดีดกัลตั้งแต่วันนี้ ฯ แปลว่าแล้ว, ถ้ามี อ อยู่หน้า แปลว่า
ได...แล้ว ฯ
- ☞ ข. กิริยาศพที่ได กล่าวสิ่งที่เขาใชใหบุคคลทำ คือแสดงว่าเป็นกิริยาของสิ่งนั้น กิริยาศพท
นั้น ชื่อเหตุก้มมวาก ฯ มือท่าหรณ์ว่า สามigen สูเทน ໂອທໂນ ປາຈາປີຍເຕ ຂ້າສຸກ
ອັນນາຍ ใชພ່ອຄຮວ ໃຫ້ທຸງອູ່ ฯ

๕. กิริยาเกิด คือ กินโน, ปมชุช แปลว่าอย่างไร ฯ สำเร็จรูปมาจากอะไร ฯ

จะเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบogrูป สาชนະ และปັຈຍມາດ້ວຍ

- ก. ປາກ ຄຈຸຕີ ສීເລනາຕີ ປາກຸ ฯ
 ข. ຄຣິທິພຸພນຸຕີ ຄຣຍຸໍ ฯ
 ຄ. ວິເນຕີ ເຕນາຕີ ວິນໂຍ ฯ

- ☞ **กິນໂນ** แปลว่า แตกแล้ว ฯ สำเร็จรูปมาจาก **ກີຖຸ** ຮາຕຸ ໃນຄວາມແຕກ, ຕ ປັຈຍ, ຮາຕຸມື ຖ
ເປັນທີສຸດອູ່หน້າ ແປລງ ຕ ເປັນ ນຸ່ນ ແລ້ວລົບທີສຸດຮາຕຸ ລົງ ສີ ປັບມາວິກັດຕີ ฯ
- ☞ **ປມ່ງຊຸ** แปลว่า ประມາທແລ້ວ ฯ สำเร็จรูปมาจาก **ປ** ບທໜ້າ, **ມຖຸ** ຮາຕຸ ໃນຄວາມປະມາທ,
ຕູນາຖີ ປັຈຍ ຄືວ່າ **ຕູນ ຕ້າວາ ຕ່າວານ**, ອຸປສັຄອູ່หน້າ ແປລງປັຈຍທັງ ๓ ເປັນ **ຍ** ຮາຕຸ
ມື ຖ ເປັນ ທີສຸດອູ່หน້າ ແປລງ **ຍ** ກັບທີສຸດຮາຕຸ ເປັນ **ຊຸ** ฯ

ไดเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ พร้อมทั้งบogrูป สาชนະ และປັຈຍມາດັ່ງນີ້

- ## ก. ปาร์ គុណទិ សីលោនាតិ បារាំង

(ผู้ใด) ยื่นฟ้อง ชี้แจง ด้วยปกติ เหตุนั้น (ผู้นั้น) ชี้ว่าผู้ฟ้องชี้แจงด้วยปกติ,
เป็นกัดตุรุป กัดตุสาหะ ลงในวรรณแห่งตัสสีลະ, รูปปัจจัย ๆ

- ## ๖. ครหิตพุพนติ รายหำ

(กรรมได) อันเข้าพึงติเตียน เหตุนั้น (กรรมนั้น) ชื่อว่าอันเข้าพึงติเตียน,
เป็นกัมมรูป กัมมสาดนะ, ณย ปัจจัย ฯ

- ## ๑. วิเนติ เตนาติ วินโย

(บันทิต) ย่อมແນ່ນໍາ (ດ້ວຍອຸບາຍ) ນັ້ນ ເຫດຸນັ້ນ (ອຸບາຍນັ້ນ) ຂໍ້ວ່າເປັນເຄື່ອງແນ່ນໍາ (ຂອງບັນທຶກ). ເປັນກັຕຽມ ກຣະສາຮະ, ອ ປັຈິຍ ພ

๖. อะไรซึ่งว่าทันท่วม兼容 และทันท่วม兼容นั้น มีเท่าไร อะไรบ้าง ปตตจีร์, สมณพราหมณ์ จัดเป็นอย่างไหน

- นามนามตั้งแต่ ๒ ศัพท์ขึ้นไป ท่านย่อเข้าเป็นบทเดียวกัน ชื่อว่า ทวนทวasmaš ฯ
 - ทวนทวasmaš นั้น มี ๒ อย่าง คือ **samaHaro** ๑ อสมามาโร ๑ ฯ
 - **ปตุจจิรำ** จัดเป็น **samaHaro** ฯ
 - **สมณพราหมณَا** จัดเป็น **o samaHaro** ฯ

๗. ในปกติทั่วไปและวิภาคตั้งที่มีปัจจัยอย่างลักษณะที่ใด อะไรบ้าง

สากลภัย ลงปัจจัยอะไร ฯ ในตทธิตฯ ฯ จงเขียนรปภเคราะห์มาดด้วย ฯ

- ในปกติทั่วไป มีปัจจัย ๑ ตัว คือ **มาย** ฯ
 - ในวิภาคตั้ททิต มีปัจจัย ๒ ตัว คือ **ชา โซ** ฯ
 - **สาภูมิก** ลง ณิก ปัจจัย, ในตรตยาทัตทิต ฯ วิเคราะห์ว่า
สกgene จรตติ สาภูมิก

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยชน์ ๑-๒

ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์

สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๖

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

ในสระ ๔ ตัวนั้น สาระมีมาตราเบา ๓ ตัว คือ..... ชื่อ..... ๑
 สาระอีก ๕ ตัว อื่นจากนั้น คือ..... ชื่อ..... ๑

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

ในสระ ณ ตัวนั้น สระมีมาตราเปา ๓ ตัว คือ อ อุ ชีอร์สสะ มีเสียงสั้น เหมือนคำว่า อติ ครุ ฯ

๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

ก. เมือง สนใจเป็น..... ๑

๔. ปจจุตต์+เอว สนธิเป็น..... ๑

ค. ตาสาห์ ตัดบทเป็น..... ๆ

ม. สพภิเรว ตัดบทเป็น..... ๆ

๔. ในสระบนธิ โลปี ที่ดัน มี ๒ คือ

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

๗. เม+อย สนใจเป็น มุขย์ ฯ

៥. ปจจุตุํ+ເວ ສນນີເປັນ ปຈຈຸຕຸຕະນູເງວ ຍ

๔. ตาสาห์ ตัดบทเป็น ตาส์+อห์ ฯ

ឧ. សុភិរោ តាតបាបបើន សុភិ+ខោ ឬ

๙. ในสระบนธิ โลป ที่ตัน มี ๒ คือ ลับสระหน้า ๑ ลับสระหลัง ๑ ฯ

๓. จงตอบคำถามต่อไปนี้

ก. อะไรจัดเป็นนามนำ ๆ

ข. สัพพนамเป็นชื่อสำหรับใช้แทนอะไร ๆ

ค. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่าสังขยา ๆ แบ่งเป็นเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ

៤. អេត, អមុល ឱ្យបើនិត្យដោយខ្លួន ។
 ៥. សេរ, ិវ ផ្សេងៗរបៀបដោយខ្លួន ។ បើនិត្យដោយខ្លួន ។

“ដោតបូគាំគាម ដងតែវិញ”

- ៦. ក. នាមទាំងនេះ ជាប្រព័ន្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
- ៧. ឯ. ស៉ិកសារ ជាប្រព័ន្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
- ៨. គ. គឺជាប្រព័ន្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
- ៩. ឬ. អេត បើនិត្យដោយខ្លួន ។
 អមុល បើនិត្យដោយខ្លួន ។
- ១០. ៩. សេរ ផ្សេងៗ វាមួយពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
 ិវ ផ្សេងៗ ពី ដែលមិនមែនបានបាន ។

៥. ចំណាំប្រព័ន្ធឌីជីថាមពី

- ក. នាមទាំងនេះ ផ្សេងៗពី ដែលមិនមែនបានបាន ។ ឧបាទ់បាន ។
 ឯ. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។

“ដោតបូគាំគាម ដងតែវិញ”

- ៦. ក. នាមទាំងនេះ ផ្សេងៗពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
- ៧. ឯ. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
- ៨. គ. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
- ៩. ឬ. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។
- ១០. ៩. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។

៥. ៣ ប័ណ្ណ នៃកិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី

១. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។

២. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។

៣. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។

៤. កិរិយាផុទ្ធឌីជីថាមពី ដែលមិនមែនបានបាន ។

- ☞ ຕ ປັຈັຍ ໃນກິりຍາກິຕົກ ເມື່ອປະກອບກັບຮາດຸ້ງມື້ ທຸ ແລະ ທຸ ເປັນທີສຸດອູ່ໜ້າ ແປລັງ ຕ ເປັນ ດັ່ງນີ້

ຮາດຸ້ງມື້ ທຸ ເປັນທີສຸດອູ່ໜ້າ ແປລັງ ຕ ເປັນ ນຸ່ນ ແລ້ວລົບທີສຸດຮາດຸ້ ຕ້ວອຢ່າງ ດນຸໂນ ອັນເຂາ ມຸນແລ້ວ, ຈທຸ ຮາດຸ້ ໃນຄວາມປິດ ບ

ຮາດຸ້ມື້ ທຸ ເປັນທີສຸດອູ່ໜ້າ ແປລັງ ຕ ເປັນ ພຸ່ຫ ແລ້ວລົບທີສຸດຮາດຸ້ ຕ້ວອຢ່າງ ຮູ່ພຸ່ໂທ ກອກ ແລ້ວ, ຂໍ້ທຸ ຮາດຸ້ ໃນຄວາມອກ ບ

ໄດ້ເຂົ້ານຳແປລູປົວເລີດຮັດຕ່ອໄປນີ້ ພຣ້ອມທັງບອກຮູປ ສາຫະ ແລະປັຈັຍມາດັ່ງນີ້

☞ ก. ສຸເຂົນ ກຣີຍຕືຕິ ສຸກໂຮ

(ຜູ້ໃຈ) ອັນເຂາເລື່ອງໄດ້ ໂດຍງ່າຍ ເຫດຸນ້ຳນັ້ນ (ຜູ້ນັ້ນ) ຂໍ້ວ່າອັນເຂາເລື່ອງໄດ້ໂດຍງ່າຍ, ເປັນກົມມຽຸປ ກົມມສາຫະ, ຂ ປັຈັຍ ບ

☞ ຂ. ຮາເຮົດຕິ ຮາດາ

(ຜູ້ໃຈ) ຍ່ອມທຽງໄວ້ ເຫດຸນ້ຳນັ້ນ (ຜູ້ນັ້ນ) ຂໍ້ວ່າຜູ້ທຽງໄວ້, ເປັນກັດຕຽບ ກັດຕຸສາຫະ, ຕ ປັຈັຍ ບ

ບ. ອະໄວ່ຂໍ້ວ່າຕັບປຸງສົມາສ ບ ແລະຕັບປຸງສົມາສນັ້ນ ມີເທົ່າໄຣ ບ ອະໄວ່ນັ້ນ ບ

ຮາບປຸດຸໂຕ, ສຸງຂາຮຖຸກຸ່ມ ຈັດເປັນຍ່າງໄຫນ ບ

☞ ນາມຕັພທີມີ ອ ວິກັດຕິເປັນຕົ້ນໃນທີສຸດ ທ່ານຍ່ອເຂົາດ້ວຍບທເບື້ອງປລາຍ ຂໍ້ອຕັບປຸງສົມາສ ບ

☞ ຕັບປຸງສົມາສນັ້ນ ມີ ៩ ອ່າງ ຄື່ອ ຖຸດີຍາຕປປຸງປຸງໂສ, ຕີຍາຕປປຸງປຸງໂສ, ຈຕຸຕຸຄືຕປປຸງປຸງໂສ, ປນຸຈມືຕປປຸງປຸງໂສ, ຂໍ້ວິຈິຕປປຸງປຸງໂສ, ສຕຸມືຕປປຸງປຸງໂສ ບ

☞ ຮາບປຸດຸໂຕ ເປັນໜໍວິຈິຕັບປຸງສົມາສ ບ

☞ ສຸງຂາຮຖຸກຸ່ມ ເປັນສັຕມືຕັບປຸງສົມາສ ບ

ຕ. ໃນພຸລຸຕັກທີຕະແລກແສງຮູດຕັກທີຕະແລກ ມີປັຈັຍຍ່າງລະເທົ່າໄຣ ບ ອະໄວ່ນັ້ນ ບ

ໂກຄີ ລົງປັຈັຍອະໄຣ ບ ໃນຕັກທີໃຫນ ບ ຈົງເຂົ້ານຽນວິເຄຣະໜໍາດູດ້ວ່າ ບ

☞ ໃນພຸລຸຕັກທີຕະແລກ ມີປັຈັຍ ១ ຕ້ວ ຄື່ອ ອາລຸ ບ

☞ ໃນເສງຮູດຕັກທີຕະແລກ ມີປັຈັຍ ៥ ຕ້ວ ຄື່ອ ຕຣ ຕມ ອີຍສຸສກ ອີຍ ອິກູ່ຮ ບ

☞ ໂກຄີ ລົງ ອີ ປັຈັຍ, ໃນຕັກສັຕມືຕັກທີຕະແລກ ບ ວິເຄຣະໜໍວ່າ
ໂກໂຄ ອສຸສ ອຕຸຄືຕິ ໂກຄີ ບ

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

พยัญชนะที่มีเสียงก้อง เรียกว่า..... ที่มีเสียงไม่ก้อง เรียกว่า.....,
พยัญชนะที่ ๑ ที่ ๒ ในวรรคทั้ง ๔ คือ..... และ..... ๑๑ ตัวนี้ เป็นอโມสะ ๆ

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

- ✉ พยัญชนะที่มีเสียงก้อง เรียกว่า อโມสะ, ที่มีเสียงไม่ก้อง เรียกว่า อโโมสะ,
- ✉ พยัญชนะที่ ๑ ที่ ๒ ในวรรคทั้ง ๔ คือ ก ข, ຈ ຈ, ປ ຜ, ຕ ຜ ແລະ ສ ๑๑ ตัวนี้ เป็น อโโมสะ ๆ

๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

ก. กินธุ+อימה	สนธิเป็น.....	๑
ข. ปฏิสัณฐานรูตุติ+อสุส	สนธิเป็น.....	๑
ค. เอตทโวจ	ตัดบทเป็น.....	๑
ม. ตติริว	ตัดบทเป็น.....	๑
ง. ในสาระสนธิ ที่จะ เป็น ๒ คือ.....	๑

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

- ✉ ก. กินธุ+อิมา สนธิเป็น กินธุมา ๆ
- ✉ ข. ปฏิสัณฐานรูตุติ+อสุส สนธิเป็น ปฏิสัณฐานรูตุยสุส ๆ
- ✉ ค. เอตทโวจ ตัดบทเป็น เอตต+อโวจ ๆ
- ✉ ม. ตติริว ตัดบทเป็น ตติ+เรว ๆ
- ✉ ง. ในสาระสนธิ ที่จะ เป็น ๒ คือ ที่จะสารหน้า ๑ ที่จะสารหลัง ๑ ๆ

๓. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. คำพูดในบาลีภาษาจัดเป็นวจนะไว้เท่าไร ๆ อะไวบ้าง ๆ
- ข. นามทั้ง ๓ นั้น ต้องประกอบด้วยอะไวบ้าง ๆ
- ค. ปกติสังขยา ตั้งแต่ เอกุณวีสติ ถึง อภูรตต์สติ แยกตามแบบอะไว ๆ
- ม. เอก สัพพนาม แจกได้กี่วจนะ ๆ เหมือนอะไว ๆ
- ง. ทิวา, ယารเทว แปลว่าอย่าไร ๆ เป็นนิบາตนอกอะไว ๆ

ได้ตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

- ๙ ก. คำพูดในบาลีภาษาจัดเป็นวจนะ ๒ คือ
 - เอกสารนี้ คำพูดสำหรับออกชื่อของสิ่งเดียว ๑
 - พหุวจนะ คำพูดสำหรับออกชื่อของมากกว่าสิ่งเดียว คือตั้งแต่ ๒ สิ่งขึ้นไป ๑ ฯ
- ๙ ข. นามทั้ง ๓ นั้น ต้องประกอบด้วย ลิงค์ วจนะ วิภาคติ ฯ
- ๙ ค. ปกติสั้นขยาย ตั้งแต่ เอกภูนวีสติ ถึง อภูนตุติสติ แจ้งตามแบบ อิ การันต์ ในอิตติลิงค์ (รตุติ) เนพะฝ่ายเอกสารนะ ฯ
- ๙ ฆ. เอก สัพพนาม แจกได้ทั้ง ๒ วจนะ ฯ เมื่อ ย ศัพท์ ในสัพพนาม ฯ
- ๙ ง. ทิวา แปลว่า วัน, เป็นนิบัตบอกกาล ฯ
ยาเวหะ แปลว่า เพียงใดนั่นเที่ยว, เป็นนิบัตบอกปริเจลก ฯ

๔. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. ชาตุเหล่าได เรียกว่าสกัมมชาตุและอกัมมชาตุ ฯ
- ข. กิริยาศัพท์ได ชื่อเหตุกัตตุวاجก ฯ และมีอุทาหรณ์ว่าอย่างไร ฯ

ได้ตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

- ๙ ก. ชาตุเหล่าไดเรียกหารกรรม ชาตุเหล่านั้นเรียกว่า สกัมมชาตุ ชาตุมีกรรม ฯ
ชาตุเหล่าไดไม่ต้องเรียกหารกรรม คือสิ่งอันบุคคลพึงทำ ชาตุเหล่านั้นเรียกว่า
อกัมมชาตุ ชาตุไม่มีกรรม ฯ
- ๙ ข. กิริยาศัพท์ไดกล่าวผู้ใช้ให้คนอื่นทำ คือแสดงว่าเป็นกิริยาของผู้ใช้ให้คนอื่นทำนั้น
กิริยาศัพท์นั้น ชื่อว่าเหตุกัตตุวاجก ฯ มีอุทาหรณ์ว่า สามิกो สูท โวทัน ป้าเจติ นาย
ยัง(หรือใช้)พ่อครัว ให้หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก ฯ

๕. กิริยากิตก์ คือ หนูโธ, อภิรุมุน แปลว่าอย่างไร ฯ สำเร็จรูปมาจากอะไร ฯ

จงเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สถานะ และปัจจัยมาด้วย

- ก. สุขา ภริยตีติ สุภโธ ฯ
- ข. กุชุณติ สีเลนาติ โกรโน ฯ
- ค. ปรม ภาติ เอตဏมาติ ปภโธ ฯ

- ๙ หนูโธ แปลว่า ร่าเริงแล้ว ฯ สำเร็จรูปมาจากการ หลุ ชาตุ ในความทั่วเราะ, ต ปัจจัย, ชาตุมี
สุ เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ๗ เป็น ภู แล้วลบที่สุดชาตุ ฯ

- ☞ **อภิรัมม** แปลว่า ยินดียิ่งแล้ว ๆ สำเร็จรูปมาจาก อภิ บทหน้า, รุ่ม ราตรี ในความยินดี,
ตุนากิ ปัจจัย คือ ตุน ตุวะ ตุวน มีอุปสัคคอยู่หน้าแปลงปัจจัยทั้ง ๓ เป็น ย, ราตรี
มี ม เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ย กับที่สุดราตรี เป็น มม ๆ

ได้เขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สา�nage และปัจจัยมาดังนี้

- ## ๗. สุขา ภริย์ตีติ สุกโร

(ผู้ใด) อันเข้าเลี้ยงได้โดยง่าย เหตุนั้น (ผู้นั้น) ซึ่อว่าอันเข้าเลี้ยงได้โดยง่าย,
เป็นก้มมรป ก้มมสารนะ, ข ปัจจัย ฯ

- ## ឧ. កុជនាទិ សីលោនាទិ កុន្លឹន

(ผู้ใด) ยื่นเอกสาร โดยปกติ เหตุนั้น (ผู้นั้น) ชี้อว่าผู้กรอกโดยปกติ,
เป็นกัตรรป กัตรสาระ ลงในตั้งสีลະ, ย ปัจจัย ฯ

- ## ๑. ปฐม ภาติ เอตສມາติ ปกໂວ

(แม่น้ำ) ย้อมเกิดก่อน (แต่ประเทศ) นั่น เหตุนั้น (ประเทศคนนั้น) ชื่อว่าเป็นเดนเกิดก่อน (แห่งแม่น้ำ). เป็นกัตตรป อปานสาณะ. อ น์จัย ฯ

๙. ศัพท์เรื่องไหร่ ที่ค่าว่าก้มมารยาทสมາส ฯ และก้มมารยาทสมานนั้น มีเท่าไร ฯ คลิปไว้ก้าง ฯ

ປະລາປາສາໂທ, ຂຕຕີຍມາໂນ ຈັດເປັນອ່າງໄຫ້

- ☞ นามศัพท์ ๒ บท มีวิภัตติและจะนะเป็นอย่างเดียวกัน บทหนึ่งเป็นประชานคือเป็นนามนาม บทหนึ่งเป็นวิเสสนะคือเป็นคุณนาม หรือเป็นคุณนามทั้ง ๒ บท มีบทอื่นเป็นประชาน ที่ทำนายเช้าเป็นบทเดียวกัน ซึ่งอ่าว ก้มมธารยสมاش ฯ

- ☞ กัมธารยสมานั้น มี ๖ อย่าง คือ วิเสสนบุพบท, วิเสสนาตตรบท, วิเสสโนกยบท,
วิเสสโนปงบท, สัมภawanบุพบท, อวาระณบุพบท ฯ

- ປະຈາກສາຫວຸນ ຈັດເປັນວິເສສໂນປົມບທ ບ

- ៥ ขัตติยมานะ จัดเป็นสัมภានบุพพบท ฯ

๗). ในชาติทิศทางและสมุទร์ทิศ มีปัจจัยอย่างลักษณะใดบ้าง

สูญเสีย ลงปัจจัยอะไร ๆ ในตัวธิตไหน ๆ จนเขียนรูปไว้เคราะห์มาดูด้วย ๆ

- ๔ ในชาตาทิตทธิต มีปัจจัย ๓ ตัว คือ อิม อิย กิย ฯ

- ๔ ในสมัยที่มีปัจจัย ๓ ตัว คือ กัน ณ ตา ฯ

- ☞ **សង្គមីក** លេង និក ប៉ាចាយ, និនទ័រតួយាតិត្រឹមិត ឬ វិគូរាជអ៊ុវាទ
សង្គមសស សន្តកំ សង្គមីក ឬ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยชน์ ๑-๒

ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์

สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑. อะไรมีชื่อว่าพยัญชนะ ๆ พยัญชนะวรรณคัมเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ

- ✎ อักขระที่เหลือจากสระนั้น ๓๓ ตัว มี ก เป็นต้น มีนิคคหิตเป็นที่สุด ซึ่งว่าพยัญชนะฯ
 - ✎ พยัญชนะวรรณ มี ๒๕ ตัว คือ

ก	ຂ	គ	ງ	ງ	ເງື່ອງກວ່າ	ກ	ວຽກ
ຈ	ຈ	ຈ	ມ	ມ	ເງື່ອງກວ່າ	ຈ	ວຽກ
ສີ	ສ	ຖ	ຜ	ຜ	ເງື່ອງກວ່າ	ສີ	ວຽກ
ຕ	ດ	ທ	ນ	ນ	ເງື່ອງກວ່າ	ຕ	ວຽກ
ປ	ຜ	ພ	ມ	ມ	ເງື່ອງກວ່າ	ປ	ວຽກ

๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

ก. กีสุ+อิช	สนธิเป็น.....	ฯ
ข. วิทูนนำ+อคค์	สนธิเป็น.....	ฯ
ค. เอว์สา	ตัดบทเป็น.....	ฯ
ม. ตุยาห์	ตัดบทเป็น.....	ฯ
ง. ในนิคคหิตสนธิ ได้สนธิกิริโยปกรณ์ ๔ คือ		ฯ

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

- ☞ ก. กິສູ+ອົທ ສນົບເປັນ ກິສູ້ ພ
 - ☞ ຂ. ວິຖູນຳ+ອຄຸຄ ສນົບເປັນ ວິຖູນຄຸຄ ພ
 - ☞ ດ. ເຂວົສາ ຕັດບທເປັນ ເຂວົ+ອສຸສາ ພ
 - ☞ ນ. ຕຸຍາໜ ຕັດບທເປັນ ເຕ+ອໜ ພ
 - ☞ ພ. ໃນີໂຄຄທີຕສນົບ ໄດ້ສນົບນິກິລົມຢູປກຣນົງ ດື່ອໂລໂນ ອ ອາເທເສ ອ ອາຄໂມ ອ ປກຕ ອ ພ

๓. จงตอบคำถามต่อไปนี้

- ก. อะไรจัดเป็นนามนาม ๆ
 - ข. ปุ่งลิงค์ มีการันต์เท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ
 - ค. ปกติสังญา ตั้งแต่ไหนถึงไหน เป็นเอกสารจะ อิตถีลิงค์อย่างเดียว ๆ
 - ม. วิเสสนสัพพนาม แบ่งเป็นเท่าไร ๆ อะไรบ้าง ๆ
 - ง. ศัพท์เจ่นไร เรียกว่าคัพยาศัพท์ ๆ

ໄດ້ຕອບຄໍາຖາມ ດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

๔. จงตอบคำตามต่อไปนี้

- ก. ศัพท์ เช่นไร ชื่อว่าอาชญาต ๆ
ข. ในอาชญาตนั้น ท่านแบ่งบทเป็นเท่าไร ๑ ๘๔ ไรบ้าง ๆ

ໄດ້ຕອນຄຳຄາມ ດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

- ๙. ก. ศัพท์กล่าวกิริยา คือ ความทำ เป็นต้นว่า ยืน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด ซึ่งว่า
อาขยาต ฯ
 - ๙. ข. ในอาขยาตนั้นแบ่งบทเป็น ๒ คือ ปรัชสนบท บทเพื่อผู้อื่น ๑ อัตตโนบท บทเพื่อตน ๑ ฯ

๔. กิริยาคิทก์ គីអុ វឌ្ឍនីយំ, ិណុលោ ແបានវាយ់រៀ ។ សំឡេច្ចូនមានភាគខ្លួន ។

จะเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาระ และปัจจัยมาด้วย

- ก. นิส្សาย นำ วสติติ นิส្សลโย ฯ

ข. มณฑติ เอต้ายาติ มติ ฯ

ค. วงศ์ติ วงศ์ตตา ฯ

- ❖ **ວຈນີຍ** ແປລວ່າ (ອັນເຂາ) ພຶກລ່າງ ຢ ສໍາເຮົງຮູບມາຈາກ ວຈຸ ຮາດຸ ໃນຄວາມກ່າວ, ອົນຍິ
ປັຈິຍ, ລົງ ສີ ປຸ້ມາວິກັດຕີ ສໍາເຮົງຮູບເປັນ ວຈນີຍ ຢ
 - ❖ **ຊື່ໂໂນ** ແປລວ່າ ແກ່ແລ້ວ ຢ ສໍາເຮົງຮູບມາຈາກ ທີ່ຣຸ ຮາດຸ ໃນຄວາມຄໍາຄວ່າ, ຕ ປັຈິຍ ຮາດຸມີ
ຮຸ ເປັນທີ່ສຸດຍຸ່ທ້າ ແປລັງ ຕ ເປັນ ຖຸ້ນ ແລ້ວລົບທີ່ສຸດຮາດຸ ລົງ ສີ ປຸ້ມາວິກັດຕີ
ສໍາເຮົງຮູບເປັນ ຊື່ໂໂນ ຢ

ได้เขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ พร้อมทงบกรูป สาธนะ และปัจจัยมาดังนี้

๗. นิสุสัย นี่ วสติติ นิสุสัย
(ศิษย์) อาศัยชื่ออาจารย์นั้นอยู่ เหตุนั้น (อาจารย์นั้น) ชื่อว่าเป็นที่อาศัยอยู่ (ของศิษย์),
เป็นกัตตุรูป กัมมสาหะ, อ ปัจจัย ฯ

๙. มูลนิธิ เอตَاยะติ มติ

(ชน) ย่อมรู้ ด้วยปัญญานั้น เหตุนั้น (ปัญญานั้น) ชื่อว่าเป็นเหตุรู้ (แห่งชน), เป็นกัตตุรูป กรณสาระนະ, ตີ ປັຈັຍ ພ

๑. วทตีติ วตตา

(ผู้ใด) ย่อมากร้าว เหตุนั้น (ผู้นั้น) ชื่อว่าผู้ก้าว, เป็นกัตตุรูป กัตตุราชนะ, ตุ ปัจจัย ฯ

๖. สมاسเซ่นໄໄ ซ້ອງວ່າອັພຍຍິກາວສມາສ ฯ ອັພຍຍິກາວສມາສນັ້ນ ມີເທົ່າໄຣ ฯ ອະໄໄບ້າງ ฯ

พุทธะตนน์, ปจฉกตุตต์ เป็นสามาสংৰাঙ ঝেৰিনৰ্পুবি কৰাহৰ্মাদু ।

- ❖ ສາມາດທີ່ມີອຸປະກອດຫວັງນິບາຕອງຢູ່ຂ້າງໜ້າ ຂໍອ່າວ້າອັພຍືກາວສາມາດ ພ
 - ❖ ອັພຍືກາວສານັ້ນ ມີ ເກ ອຳກຳ ອຸປະກອດປຸພພໂກ ອ ນິປາຕປຸພພໂກ ອ
 - ❖ ພຸຖຮຣຕນໍ ເປັນວາරະណບຸພພນທ ກັມມຮາຍສາມາດ ພ ວິເຄຣະໜໍວ່າ
ພຸຖໂຮ ເລວ ຮຕນໍ ພຸຖຮຣຕນໍ ພ
 - ❖ ປຈຸກຕຸຕຳ ເປັນນິປາຕປຸພພກ ອັພຍືກາວສາມາດ ພ ວິເຄຣະໜໍວ່າ
ກຕຕສສ ປຈຸກ ປຈຸກຕຸຕຳ ພ

๗). ในสกุลตัวที่มีและปูรณาตัวที่มี มีปัจจัยอย่างใดที่ทำให้ ฯ อะไรบ้าง ฯ

เมราวี ลงปั๊จจัยอะไร ๆ ในตัวที่มีต์ใหญ่ ๆ จนเขียนรูปไว้เคราะห์มาดูด้วย ๆ

- ๔ ในสกุลตัวที่มีปัจจัย ๔ ตัว คือ ตร ตาม อิยิสุสก อย อิภูจ ฯ
 - ๕ ในปุรนต์ที่มีปัจจัย ๔ ตัว คือ ติย ณ ม อี ฯ
 - ๖ เมราวี ลง วี ปัจจัย, ในตัวสัตถิติ์ที่มี ๔ วิเคราะห์ว่า เมรา օสุส օตถีติ เมราวี ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.